

Ředitel Institutu pro kriminologii a sociální prevenci

V Praze dne 31.5. 2016

Příkaz ředitele č. 3/2016

kterým se vydává

**Interní protikorupční program
Institutu pro kriminologii a sociální prevenci**

Na základě pokynu Ministerstva spravedlnosti ČR a v souladu s Organizačním řádem Institutu pro kriminologii a sociální prevenci

v y d á v á m

aktualizovaný Interní protikorupční program Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, který je přílohou tohoto příkazu.

PhDr. Miroslav Scheinost
ředitel IKSP

Interní protikorupční program Institutu pro kriminologii a sociální prevenci

Co je korupce

Z hlediska společenské škodlivosti lze korupci ve veřejném sektoru definovat jako zneužívání veřejných prostředků k dosažení vlastních individuálních či skupinových zájmů, které je spojeno s porušením principu nestrannosti při rozhodování, jakož i zneužití svého postavení k obohacení sebe nebo jiného v soukromé sféře. Motivem je získání neoprávněného zvýhodnění pro sebe nebo jiného, na které není nárok. Pojem korupce nelze zužovat pouze na přímé úplatkářství, dalšími formami korupce jsou rovněž klientelismus, propojující politiky s podnikatelskou sférou poskytováním vzájemných výhod, a nepotismus, spočívající v preferování příbuzných a známých při obsazování nejrůznějších funkcí, mnohdy oproti lépe kvalifikovaným kandidátům.

I. Cíle interního protikorupčního programu Institutu pro kriminologii a sociální prevence (IKSP)

Interní protikorupční program (IPP) IKSP vychází z Resortního protikorupčního programu Ministerstva spravedlnosti (schváleným usnesením vlády české republiky ze dne 21. prosince 2015 č. 1077), a dále vychází ze Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014. Nastavuje řídicí a kontrolní mechanismy v oblastech, v nichž by mohlo dojít ke korupčnímu jednání. Zároveň pojmově definuje korupční jednání v širším smyslu, nejen jako přijímání úplatků a podplácení.

Cílem programu je vytvořit prostředí odmítající korupci, vhodnými průběžně přijímanými opatřeními toto prostředí posilovat, zejména osvětou, posilováním morální integrity zaměstnanců a aktivní propagací etických zásad.

Program vychází z charakteru IKSP (organizační složky státu), který není orgánem, resp. součástí státní správy. Podle platného statutu je Institut pro kriminologii a sociální prevenci výzkumnou organizací v resortu spravedlnosti. Předmětem činnosti je výzkumná, dále studijní a analytická činnost v oblasti práva, justice a bezpečnosti.

Program by měl sloužit k včasnému rozpoznání korupčních rizik, objektivně existujících či subjektivně předpokládaných v procesech, probíhajících v rámci veškeré činnosti IKSP. Současně by měl obsahovat preventivní opatření, eliminující tato korupční rizika již v zárodku. Nástrojem pro řízení rizik a jejich minimalizaci je Katalog korupčních rizik, který tvoří přílohu tohoto programu.

Hlavním cílem řízení korupčních rizik je ochránit majetek státu a minimalizovat škody. K tomu by měla napomáhat funkčnost kontrolních mechanismů v těchto oblastech, pravidelné hodnocení korupčních rizik a prověřování rizikových oblastí. Každý vedoucí pracovník IKSP je v rámci svých kompetencí povinen nastavit takový systém, který maximálně možnou měrou eliminuje možnosti korupčního jednání svých podřízených.

II. Obecná opatření

Ředitel IKSP ve vztahu k IPP IKSP vydal vnitřní předpisy s přímým vlivem na omezování podmínek, které by mohly mít rizikem z hlediska korupčního jednání. Všechny vnitřní předpisy jsou trvale dostupné pracovníkům IKSP na sdílené síťové složce IKSP – disk K. Se všemi vnitřními předpisy musí být seznámeni všichni vedoucí pracovníci IKSP, kterým je plnění a provádění povinností ustanovených v uvedených předpisech stanoveno. Dále jsou příslušní odpovědní pracovníci povinni se řídit při své činnosti instrukcemi Ministerstva spravedlnosti ČR, které jsou dostupné na resortním intranetu.

V IPP IKSP je v přílohové části rozpracován katalog korupčních rizik IKSP, ve kterém byla ohodnocena konkrétní případná rizika a současně jsou v katalogu uvedena opatření přijímaná k omezení jejich vlivu.

Ke snížení rizika výskytu korupce mohou obecně přispět opatření, spočívající v dodržování právních předpisů a dalších aktů řízení, jež lze rozdělit do následujících oblastí:

A. Obecně:

1. Důsledně dodržovat právní normy a vnitřní předpisy IKSP.
2. Maximálně zprůhlednit všechny činnosti, při kterých může ke korupčnímu jednání docházet.
3. Uplatňovat vícestupňové rozhodování a udržovat účinný vnitřní kontrolní systém.
4. Zavádět v souladu s možnostmi personální kapacity pravidlo čtyř očí, případně aby na každou činnost dohlíželi dva navzájem nezávislí zaměstnanci.

T – průběžně Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci, pracovníci odpovědní za jednotlivé úseky a úkoly

B. V oblasti zadávání veřejných zakázek:

1. Postupovat podle ustanovení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a Instrukce MSp ze dne 17.6. 2011 čj. 65/2011-INV-SP o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.
2. Trvale provádět monitoring a kontrolu procesu zadávání veřejných zakázek.
3. Zajistit vzdělávání v oblasti veřejných zakázek.
4. Při zadávání podmínek a vyhodnocování nabídek uplatňovat transparentnost a nediskriminační charakter kritérií.
5. Výběrové komise sestavovat s přihlédnutím k odbornosti tak (např. formou rotací zaměstnanců), aby byla možnost korupčního jednání minimalizována.
6. Využívat elektronické tržiště TENDERMARKET.

T – průběžně Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci, odpovědní pracovníci

C. V oblasti uzavírání a realizace smluv (dodávky zboží, služeb, smluv o dílo apod.):

1. Dodržovat pravidla předběžné finanční kontroly.
2. Provádět vyhodnocování aktuálních nabídek před výběrem a rozhodnutím o dodavateli nebo zhotoviteli.
3. Ověřovat a respektovat obvyklé cenové relace.
4. Provádět kontrolu plnění závazků vyplývajících z uzavřených smluv a uplatňování práv plynoucích ze smluvních vztahů k ochraně zájmů IKSP.

T – průběžně Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci, odpovědní pracovníci

D. V oblasti hospodaření s majetkem státu:

1. Nepřipustit přejímání nedokončených nebo nerealizovaných prací, služeb nebo dodávek především výkonem důsledné kontroly ze strany příkazce operace a hlavního účetního před poskytnutím platby dodavateli.
2. Zamezit nedůvodnému poskytování záloh (plateb předem) dodavatelům především výkonem důsledné kontroly ze strany příkazce operace a hlavního účetního.

T – průběžně Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci, odpovědní pracovníci

E. V oblasti kontrolní:

1. Uplatňovat důsledný systém kontroly výkonu a činností pracovníků a provádět namátkové kontroly činnosti.
2. Důsledně kontrolovat rizikové činnosti a pravidelně je vyhodnocovat.
3. V průběhu kontroly spolupracovat s věcně příslušnými útvary. Souhrnná hodnocení předkládat poradě vedení a řediteli IKSP. Ke kontrolním zjištěním přijímat adekvátní nápravná opatření a provádět kontrolu jejich realizace, úplnosti a účinnosti.

T – průběžně Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci

F. V oblasti řídicí:

1. Na poradách vedení IKSP (na úrovni ředitele, tajemníka a vedoucích pracovníků a jejich přímých podřízených) vyhodnocovat opatření proti korupčnímu jednání a jejich uplatňování.
2. Vytvářet předpoklady pro soulad platového ohodnocení zaměstnance se stanovenými povinnostmi a odpovědnostmi tak, aby jakákoliv možnost ke

zneužívání svěřených pravomocí byla pro něj aktuálně i perspektivně zjevně nevýhodná.

3. Dbát, aby vedoucí zaměstnanci a zaměstnanci pověřeni výkonem kontroly po linii řízení měli své povinnosti zpracovány v popisu pracovní činnosti.
4. Neprodleně řešit všechny náznaky a zjištěné případy korupčního jednání.
5. V případě pochybení nebo selhání zaměstnance seznámit ostatní zaměstnance na pracovních poradách s případem a s opatřeními, která byla přijata.
6. Za porušení povinností stanovených právním předpisem nebo interním aktem řízení uplatňovat vůči zaměstnancům příslušné sankce.

T – průběžně Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci, odpovědní pracovníci

G. V oblasti přijímání nových zaměstnanců:

1. Zabezpečit objektivnost procesu přijímání nových zaměstnanců.
2. Při obsazování pracovních míst s rizikem potenciálních korupčních nabídek využívat podle potřeby i možnost psychologického vyšetření uchazeče.
3. Vyhledávat uchazeče, kteří mají a pravděpodobně si zachovají vysoký standard osobní etiky.

T – průběžně Z – ředitel

H. V oblasti vzdělávání:

1. Poskytnout novým zaměstnancům v rámci vstupního vzdělávání základní informace o charakteru činnosti IKSP z hlediska možných korupčních rizik.
2. Umožňovat pro pracovníky IKSP v průběhu jejich pracovní kariéry absolvování adekvátní odborné přípravy, která by měla zahrnovat i problematiku etiky a bezúhonnosti.

T – průběžně Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci

I. V oblasti legislativní činnosti:

1. Při přípravě a posuzování nových vnitřních předpisů nebo novelizaci stávajících předpisů v nich analyzovat možné zdroje korupčního jednání a eliminovat je.

T – průběžně Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci

III. Hlavní zásady a nástroje interního protikorupčního programu IKSP

A. Vytváření a posilování protikorupčního klimatu

Cílem je:

1. Snižovat motivaci zaměstnanců ke korupci a zvyšovat pravděpodobnost jejího odhalení.
2. Trvale propagovat protikorupční postoje spočívající zejména v dodržování právních a vnitřních předpisů, zdůrazňování důležitosti dodržování etických zásad při výkonu práce, propagaci jednání odmítajícího korupci a důraz na prošetřování podezření z výskytu korupce; tento postup je součástí každodenní činnosti vedoucích zaměstnanců na všech úrovních řízení.

Hlavními nástroji jsou:

- vzdělávání pracovníků na všech úrovních, zaměřené na protikorupční problematiku;
- systém pro oznámení podezření na korupci, umožňující oznámení podezření na korupci pracovníků – obecně upraveno Etickým kodexem a zavedení protikorupční linky Ministerstva spravedlnosti ČR (tel. 221 997 595, fax 221 997 563) a protikorupčního emailu *korupce @msp.justice.cz*;
- ochrana oznamovatelů spočívající v nastavení postupů a pravidel, která zajistí podporu a ochranu osobám, upozorňujícím v dobré víře na možné protikorupční jednání. Správně nastavený systém oznamovacích mechanismů napomáhá zabránit nekalému jednání, předcházení problémům a posiluje etiku a kulturu uvnitř organizace.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci

B. Transparentnost

Cílem je odrazovat zaměstnance od korupčního jednání prostřednictvím zvyšování pravděpodobnosti jejího odhalení.

Hlavními nástroji jsou:

1. Zveřejňování informací o veřejných prostředcích, spočívající např. v centrální evidenci smluv a objednávek, zveřejňování způsobů nakládání s majetkem, zejména s nepotřebným majetkem, nakládání s poskytnutými dotacemi na podporu výzkumných projektů a na rozvoj výzkumné organizace včetně případných zdrojů z fondů EU, informací o rozpočtu, o veřejných zakázkách a výběru dodavatelů.¹

¹ Pokyn MSp ze dne 11.4.2011 čj. 44/2011- OSU-OSU o postupu při uzavírání smluv a objednávek a o jejich evidování v centrální evidenci MSp.

Instrukce MSp ze dne 17.6.2011 čj. 65/2011-INV-SP o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů.

Instrukce MSp ze dne 20.12.2012 čj. 80/2012-INS-VZ o resortním systému centralizovaného zadávání veřejných zakázek,

Instrukce MSp ze dne 15.9.2013 čj. 94/2013-INV-SP o způsobech a podmínkách hospodaření s majetkem státu. Dostupné na intranetu.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci

C. Řízení korupčních rizik a monitoring kontrol

Cílem je nastavit účinné kontrolní mechanismy a zajistit efektivní odhalování korupčního jednání.

Hlavními nástroji jsou:

1. Hodnocení korupčních rizik, spočívající v hodnocení korupčních rizik ve všech činnostech IKSP, obsažených v mapě korupčních rizik a v přijatých opatřeních k eliminaci korupčních rizik. Tento dokument je součástí interního protikorupčního programu. Katalog korupčních rizik pravidelně aktualizovat, a to spolu s vyhodnocením interního protikorupčního programu vždy do 28. února roku následujícího po roce, za kterých je vyhodnocení prováděno.
2. Monitoring kontrolních mechanismů odhalujících korupci, spočívající v pravidelném testování účinnosti kontrolních mechanismů pro zabránění či odhalení korupčního jednání. Tento proces je součástí řídicích činností všech vedoucích pracovníků.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník, vedoucí pracovníci

Rizika obsažená v katalogu jsou hodnocena z pohledu pravděpodobnosti jejich výskytu a z pohledu míry jejich dopadu na chod IKSP, a to dle následujících hodnotících rozpětí:

Stupeň	Pravděpodobnost výskytu jevu
1	téměř vyloučený, výjimečný
2	možný, nepravděpodobný
3	možný, pravděpodobný
4	pravděpodobný, častý
5	téměř jistý

Stupeň	Míra dopadu na chod IKSP
1	prakticky žádný, bez vlivu
2	málo podstatný, malé finanční ztráty
3	podstatný, opakující se výpadky
4	zásadní, selhání základních funkcí, velké finanční ztráty
5	devastující, IKSP není schopna plnit úkoly, které jí ukládá zákon a pro které byla zřízena

Vynásobením pravděpodobnosti výskytu a dopadu daného rizika zjistíme možný vliv na chod IKSP.

T – průběžně

Z – ředitel

D. Postupy při podezření na korupci

Cílem je minimalizovat ztráty způsobené korupčním jednáním a zabránit výskytu dalšího obdobného jednání.

Hlavními nástroji jsou:

1. Postupy při prošetřování podezření na korupci, spočívající ve správně vytvořeném systému pro prověření získané informace a dalším nakládání s takovou informací (rozpoznání podnětů a podezření, posouzení, sestavení plánu prošetření, vlastní prošetření podezření na korupci a v případě potvrzení podezření přijetí nápravných opatření – v rovině pracovně i trestně právní).
2. Následná opatření, spočívající v disciplinárních opatřeních, řešení vzniklých škod a úpravě nastavení vnitřních procesů, zveřejňování informací a závěrů.²

T – průběžně

Z – ředitel

E. Vyhodnocování interního protikorupčního programu

Cílem je zdokonalování interního protikorupčního programu a koordinace protikorupčních aktivit.

Hlavními nástroji jsou:

1. Vždy do 28. února pravidelně vyhodnocovat plnění interního protikorupčního programu podle stavu k 31. prosinci předchozího roku a aktualizovat protikorupční program v souladu s Rámcovým resortním interním protikorupčním programem (RRIPP).
2. Aktualizovaný interní protikorupční program (včetně aktualizovaného katalogu korupčních rizik IKSP) zveřejnit na svých internetových stránkách vždy do 31. března.

T – průběžně

Z – ředitel, tajemník

² Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění,

Statut a Organizační řád IKSP v platném znění,

Instrukce MSp ze dne 15.9.2013 čj. 94/2013-INV-SP o způsobech a podmínkách hospodaření s majetkem státu.

F. Stanovení odpovědných osob

Za realizaci, vedení aktualizaci a vyhodnocování IPP IKSP odpovídají vedoucí pracovníci Institutu pro kriminologii a sociální prevence v souladu s jeho organizačním řádem a dle odpovědnosti vyplývajících za přijímaná protikorupční opatření uvedených v katalogu korupčních rizik.

Koordinací činností týkající se IPP IKSP je pověřen ředitel Institutu pro kriminologii a sociální prevenci.

G. Tímto příkazem se ruší příkaz ředitele č.1/2016 ze dne 19.2.2016.

PhDr. Miroslav Scheinost

ředitel IKSP